

**ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΝ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ
ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΓΕΙΑ»**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ι. Σκοπός του σχεδίου νόμου, με το οποίο εισάγεται η υποχρέωση ανάρτησης πράξεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο, είναι η επίτευξη της μέγιστης δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης. Η ευρεία δημοσιότητα και η πρόσβαση στην πληροφορία που εξασφαλίζουν τα νέα μέσα διαδικτυακής επικοινωνίας διασφαλίζουν τη διαφάνεια της κρατικής δράσης και κατ' αποτέλεσμα την υπευθυνότητα, την ευθύνη και τη λογοδοσία από την πλευρά των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας.

Η ευρεία διαδικτυακή δημοσιότητα ενισχύει τις πραγματικές δυνατότητες των πολιτών να απολαύσουν και να ασκήσουν τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματά τους: πρωτίστως το δικαίωμα πληροφόρησης, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 Α § 1 του Συντάγματος, και συνακόλουθα και τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα που συναρτώνται με ή και εξαρτώνται από την πληροφόρηση αυτή, όπως το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας, της συμμετοχής στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή (άρθρο 5 § 1 Σ) αλλά και το δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας (άρθρο 5 Α § 2 Σ).

Η υποχρέωση ανάρτησης των πράξεων και αποφάσεων στο διαδίκτυο δεν υποκαθιστά το ισχύον σύστημα της δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή άλλες μορφές δημοσιότητας που ήδη προβλέπει η νομοθεσία (όπως π.χ. ανάρτηση σε κοινοτικό κατάστημα, δημοσίευση στον τύπο). Με τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου ενισχύεται και συμπληρώνεται αυτό το σύστημα.

Για τις πράξεις και αποφάσεις, για τις οποίες ήδη προβλέπεται δημοσίευση, η ανάρτηση στο διαδίκτυο έχει συμπληρωματικό αλλά ωστόσο υποχρεωτικό χαρακτήρα (άρθρο 3 παρ. 1-4 σε συνδυασμό με άρθρο 4 παρ. 1, 2). Η διαδικτυακή δημοσιότητα και η ανά Υπουργείο και φορέα ανάρτηση διευκολύνει τους πολίτες στην αναζήτηση του περιεχομένου. Για τον λόγο αυτό προβλέπεται περαιτέρω η οργάνωση της ανάρτησης πράξεων και αποφάσεων σε μορφή άμεσα προσβάσιμη και κατανοητή από όλους και κατά τρόπο, ώστε ο πολίτης να μπορεί να αναζητήσει και να βρει τις σχετικές πληροφορίες χωρίς να γνωρίζει απαραίτητα τη δομή και τις αρμοδιότητες της εκάστοτε υπηρεσίας.

Ήδη, προ δεκαετίας και πλέον, αρκετοί δημόσιοι φορείς διατηρούν δικτυακούς τόπους και ιστοσελίδες, στις οποίες αναρτώνται νόμοι και άλλα κανονιστικά κείμενα που αφορούν το πεδίο αρμοδιοτήτων του εκάστοτε δημόσιου φορέα. Η οργάνωση, η έκταση και η πληρότητα των αναρτημένων κανονιστικών

κειμένων ποικίλλουν σε αξιοσημείωτο βαθμό καθώς – με δεδομένο ότι δεν υφίστανται δεσμευτικοί κανόνες και προδιαγραφές - εξαρτώνται αποκλειστικά από τις αντιλήψεις και επιλογές των υπευθύνων της εκάστοτε ιστοσελίδας. Με το σχέδιο νόμου η ανάρτηση των πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο σχέδιο νόμου πρόσωπα και όργανα εισάγεται πλέον ως υποχρέωση των προσώπων αυτών(άρθρο 1). Ταυτόχρονα προσδιορίζεται με τη μέγιστη εφικτή ακρίβεια το εύρος της υποχρέωσης ανάρτησης και προβλέπεται η ρύθμιση των διαδικασιών και προδιαγραφών που απαιτούνται, ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός του νόμου και η ποιότητα της δημοσιότητας.

Στο άρθρο 2 του σχεδίου νόμου ορίζονται (άρθρο 2§ 1) τα μονοπρόσωπα και πολυπρόσωπα όργανα, οι πράξεις των οποίων αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο, εφόσον εντάσσονται στις κατηγορίες και περιπτώσεις που περιλαμβάνονται ρητά στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος (άρθρο 2 § 4). Σύμφωνα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις θα αναρτώνται στο Διαδίκτυο νόμοι και προεδρικά διατάγματα αλλά και πράξεις και αποφάσεις που εκδίδουν ο Πρωθυπουργός, τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, οι Υπουργοί και Υφυπουργοί, οι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς (των Γραμματέων των Περιφερειών συμπεριλαμβανομένων). Προκειμένου να μην υπάρξουν κενά και διαφοροποιήσεις ως προς την έκταση της εφαρμογής, στους υπόχρεους έχουν συμπεριληφθεί και τα όργανα εκείνα στα οποία τα ως άνω πρόσωπα και όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση προς υπογραφή ή έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα. Ως προς τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, στους υπόχρεους περιλαμβάνονται τόσο τα αιρετά όργανα όσο και τα νομικά πρόσωπα αλλά και οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ. Η οικεία νομοθεσία για τους ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου βαθμού Νόμος 3852.2010 "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης" (ΦΕΚ 87 Α') προβλέπει και περαιτέρω υποχρεώσεις για τη διαδικτυακή δημοσιότητα και την ανάρτηση αποφάσεων, οι οποίες συμπληρώνουν τις υποχρεώσεις που περιέχονται στο παρόν σχέδιο νόμου. (βλ . Καλλικράτης)

Προς άρση τυχόν ερμηνευτικών ζητημάτων, στο άρθρο 2 (§ 2) ορίζονται ρητά οι φορείς του δημόσιου τομέα, οι οποίοι είναι υπόχρεοι για ανάρτηση των πράξεων που προβλέπει το σχέδιο νόμου. Λόγω της σημασίας των γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κρίνεται αναγκαία η ευρύτατη, δια της ανάρτησης δημοσιότητα τόσο των γνωμοδοτήσεων που έχει κάνει δεκτές ο εκάστοτε αρμόδιος Υπουργός. Στην προς ανάρτηση ύλη συμπεριλαμβάνονται και τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων λόγω της ιδιαίτερης σημασίας τους για τη νόμιμη και χρηστή διοίκηση. Αντίστοιχα η σημασία των αρμοδιοτήτων των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών διοικητικών αρχών για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και τη σύννομη και εύρυθμη λειτουργία του κράτους και των κατά περίπτωση ρυθμιζόμενων πεδίων (όπως οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες ή η ενέργεια) είναι τέτοια ώστε οι αρχές αυτές να συμπεριληφθούν στους φορείς, οι οποίοι υποχρεούνται στην ανάρτηση των πράξεων που προβλέπει το σχέδιο νόμου. Η διαδικτυακή δημοσιότητα ενισχύει στην προκειμένη περίπτωση τη διαφάνεια της δραστηριότητάς τους και τον δημόσιο έλεγχο. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται τόσο οι συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές [ΑΣΕΠ, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, Αρχή

Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών, Συνήγορος του Πολίτη] όσο και αρχές, ανεξάρτητες ή/και ρυθμιστικές, που προβλέπονται από την κοινή νομοθεσία [π.χ. ΕΕΤΤ, ΡΑΕ, Επιτροπή Ανταγωνισμού κλπ.].

Εκτός από τις πράξεις που λόγω του κανονιστικού χαρακτήρα τους δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στις πράξεις που θα αναρτώνται στο Διαδίκτυο συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 § 4 του σχεδίου νόμου μία σειρά από πράξεις και αποφάσεις που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τη διαφάνεια και τον έλεγχο της κρατικής δράσης. Ειδικότερα

α) Αναρτώνται προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επιμέρους δαπάνες Υπουργείων, κεντρικών και περιφερειακών δημοσίων υπηρεσιών, φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών αρχών. Η διαφάνεια των δαπανών, του προϋπολογισμού και της εκτελέσής του είναι κρίσιμο εργαλείο αποτελεσματικότητας και ελέγχου.

β) Αναρτώνται διορισμοί και μεταβολές ως προς τα πρόσωπα στις διοικήσεις των Υπουργείων και των οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η δημοσιοποίηση αυτής της κατηγορίας πράξεων αποσκοπεί ακριβώς στη διασφάλιση της ανοιχτής διακυβέρνησης.

γ) Μια τρίτη κατηγορία αναφέρεται στη συγκρότηση επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου καθώς και οι προβλεπόμενες αμοιβές των μελών τους, ώστε να υπάρχει διαφάνεια τόσο ως προς τη δράση της διοίκησης όσο και ως προς το κόστος που συνεπάγεται για τον προϋπολογισμό η συγκρότηση και λειτουργία τέτοιων επιτροπών.

δ) Η μέγιστη δυνατή δημοσιότητα επιδιώκεται και ως προς τις προκηρύξεις επιλογής προσωπικού, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι προκηρύξεις για επιλογή και πλήρωση θέσεων διευθυντικών στελεχών φορέων του δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των οργάνων, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Αντίστοιχα δημοσιοποιούνται πίνακες επιτυχόντων και επιλαχόντων σε προκηρύξεις και διαγωνισμούς επιλογής προσωπικού, όπου αυτό προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά και περιλήψεις πράξεων υπηρεσιακών μεταβολών των υπαλλήλων και στελεχών του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.

ε) Μία ιδιαίτερα σημαντική κατηγορία συνιστά η δημοσιοποίηση στοιχείων για τις πράξεις που αναφέρονται σε αναπτυξιακούς νόμους αλλά και στοιχείων που αφορούν διακηρύξεις, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.

στ) Αντίστοιχο σκοπό, δηλ. τον δημόσιο έλεγχο της διαχείρισης και εν τέλει την προστασία της κοινής, της δημόσιας περιουσίας εξυπηρετεί και η δημοσιοποίηση πράξεων δωρεών, επιχορηγήσεων, παραχώρησης χρήσης δημόσιας και κοινοτικής περιουσίας ή περιουσιακών στοιχείων τόσο του δημοσίου όσο φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα αλλά και της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού.

ζ) Τον έλεγχο της διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας εξυπηρετεί και η δημοσιοποίηση των πράξεων αλλαγής χρήσης γης κοινόχρηστου κτήματος, καθορισμού εθνικών δρυμών και δασικών εκτάσεων, χαρακτηρισμού εκτάσεων ως αναδασωτέων και οι ανακλήσεις των χαρακτηρισμών αυτών, καθορισμού αιγιαλού, παραλίας, λιμνών, ποταμών, ρεμάτων και χειμάρρων.. Για τον ίδιο λόγο συμπεριλαμβάνεται η δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο καθορισμού βιομηχανικών ζωνών, σύνταξης και έγκρισης πολεοδομικών μελετών και Γενικού Πολεοδομικού σχεδίου, έγκρισης και καθορισμού ΖΟΕ, έγκρισης και τροποποίησης ρυμοτομικών σχεδίων, προσδιορισμού ή τροποποίησης ορίων οικισμού και έγκρισης της μεταφοράς αυτού, καθορισμού και τροποποίησης όρων δόμησης, χορήγησης, αναστολής χορήγησης, τροποποίησης και ανάκλησης οικοδομικών αδειών, χωροθέτησης, καθορισμού αρχαιολογικών χώρων, χαρακτηρισμών κτιρίων ως διατηρητέων, πράξεις σύνταξης και έγκρισης πολεοδομικών και ρυμοτομικών σχεδίων.

Προβλέπεται τέλος η ανάρτηση ατομικών διοικητικών πράξεων, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου. Δεν γίνεται περαιτέρω εξειδίκευση καθώς δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί με απόλυτη ακρίβεια το σύνολο των περιπτώσεων που υπάγονται σε αυτήν την κατηγορία.

Το άρθρο 3 αναφέρεται στην κατ' εξοχήν υποχρέωση που εισάγει το σχέδιο νόμου, δηλ. την ανάρτηση των προβλεπόμενων σε αυτό πράξεων στο διαδίκτυο. Η ανάρτηση πρέπει να λαμβάνει χώρα αμελλητί, δηλ. χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ώστε να εκπληρώνονται οι σκοποί του νόμου, η έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση των πολιτών, η διαφάνεια και ο αποτελεσματικός έλεγχος της διοικητικής δράσης. Δεν εισάγεται ρητά αλλά εξυπακούεται η υποχρέωση ίδρυσης και διατήρησης δικτυακού τόπου από τους υπόχρεους προς ανάρτηση φορείς. Λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχουν όλες οι κατηγορίες πολιτών πλήρη εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών εισάγεται η υποχρέωση να λαμβάνεται πρόνοια, ώστε να μην απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις και ικανότητες για την εύρεση της σχετικής πληροφορίας. Σύμφωνα με αρχή που εισάγει το σχέδιο νόμου οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα και οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος σχεδίου νόμου αναρτώνται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η αναζήτηση πληροφοριών και να είναι ευχερώς προσβάσιμα στον μέσο χρήστη.

Στο άρθρο 4 ρυθμίζεται το ζήτημα της ισχύος των αναρτώμενων πράξεων. Κατά τη γενική αρχή, οι κατά νόμο καθ' οιονδήποτε τρόπο δημοσιευτές ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός εάν στην ίδια τη δημοσιευμένη ρύθμιση ή πράξη προβλέπεται άλλως. Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου (άρθρο 4 § 2) οι πράξεις που αναρτώνται στο Διαδίκτυο και δεν προβλέπεται από τον νόμο δημοσίευσή τους καθ' οιονδήποτε τρόπο δεν εκτελούνται, εάν δεν έχει προηγηθεί η ανάρτησή τους στο Διαδίκτυο. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς την υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο ακόμη και των πράξεων που δεν δημοσιεύονται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, η ανάρτηση ανάγεται σε όρο εκτέλεσης της πράξης. Προκειμένου να μην περιοριστούν τα δικαιώματα των ατόμων και κυρίως το δικαίωμα έννομης προστασίας (άρθρο 20 § 1 Σ) προβλέπεται ότι αυτό δεν θίγει τις δικονομικές διατάξεις για την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων (προθεσμίες άσκησης κλπ.).

Περαιτέρω, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εύρυθμη και διαφανής λειτουργία της διοίκησης αλλά και χάριν της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της εμπιστοσύνης των διοικουμένων ρυθμίζεται ειδικά η περίπτωση που το αναρτημένο στο διαδίκτυο κείμενο μίας πράξης διαφέρει από το δημοσιευμένο με άλλο τρόπο ή/και από το κείμενο της πράξης που εκδόθηκε. Το άρθρο 4 § 4 του σχεδίου νόμου προβλέπει ότι αν το κείμενο της κατά νόμο δημοσιευμένης πράξης δεν ταυτίζεται με το αντίστοιχο κείμενο που είναι αναρτημένο στον οικείο δικτυακό τόπο ισχύει το κείμενο που έχει κατά νόμο δημοσιευτεί. Ως προς τις πράξεις που δεν δημοσιεύονται καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ του κειμένου που αναρτήθηκε και του κειμένου της πράξης ισχύει το τελευταίο. Σε κάθε περίπτωση προβλέπεται ότι με ευθύνη του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη γίνονται αμελλητί οι αναγκαίες διορθώσεις στο κείμενο που έχει αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο.

Αν και προκύπτει από τις κείμενες διατάξεις, το άρθρο 5 εισάγει και ρητά την υποχρέωση να λαμβάνονται υπόψη αφενός το νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αφετέρου οι ρυθμίσεις για την προστασία απορρήτων (όπως τα κρατικά, εταιρικά κ.α) και δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τόσο κατά την ανάρτηση καθεαυτή όσο και ως προς την οργάνωση της αναζήτησης των σχετικών πληροφοριών. Η ρύθμιση αυτή ανταποκρίνεται τόσο στις συνταγματικές επιταγές για προστασία δημοσίων συμφερόντων και ατομικών δικαιωμάτων, όπως η προσωπικότητα, η προστασία των προσωπικών δεδομένων ή η οικονομική ελευθερία. Αντιστοίχως το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας αποκλείει την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Λόγω της ευρύτατης δημοσιότητας που συνεπάγεται η ανάρτηση στο διαδίκτυο αποκλείεται σε κάθε περίπτωση η ανάρτηση πράξεων, στις οποίες περιλαμβάνονται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, δηλ. τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 β του ν. 2472/97, όπως ισχύει.

Το άρθρο 6 ρυθμίζει θέματα που αφορούν την ανάρτηση. Τα θέματα αυτά είναι καταρχήν διαδικαστικού και οργανωτικού χαρακτήρα. Γίνεται αναφορά στη λειτουργία ομάδων διοίκησης έργου ανά φορέα με αντικείμενο την τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της ανάρτησης νόμων και πράξεων στο διαδίκτυο. Για τη διευκόλυνση της αναζήτησης, της έρευνας και της αναζήτησης των αναρτώμενων πράξεων αλλά και την εγγύηση της διαφάνειας προβλέπεται η δημιουργία και τήρηση αρχείου στον εκάστοτε φορέα αρχείου των νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και πράξεων που αναρτώνται, το οποίο είναι προσιτό σε κάθε ενδιαφερόμενο και με ηλεκτρονικά μέσα. Για τον ίδιο λόγο προβλέπεται η δημιουργία και τήρηση αντίστοιχου κεντρικού αρχείου

στο Εθνικό Τυπογραφείο, στο δικτυακό τόπο του οποίου λαμβάνει χώρα παράλληλα η κεντρική ανάρτηση νόμων και πράξεων.

Το άρθρο 6 περιλαμβάνει περαιτέρω την υποχρέωση λήψης των αναγκαίων και κατάλληλων τεχνικών, διαδικαστικών και οργανωτικών μέτρων προκειμένου να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα, ακεραιότητα και διαθεσιμότητα των κειμένων που αναρτώνται και να μην αναιρείται για τεχνικούς και οργανωτικούς λόγους ο σκοπός του νόμου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική δυνατότητα της πρόσβασης όλων, χωρίς ανισότητες που οφείλονται σε αναπηρίες, στο περιεχόμενο των αναρτώμενων πράξεων το σχέδιο νόμου εισάγει την υποχρέωση της υπηρεσιακής μονάδας να λαμβάνει πρόνοια, ώστε ο σχεδιασμός και η συντήρηση των δικτυακών τόπων καθώς και ανάρτηση των νόμων και πράξεων που προβλέπονται στο παρόν σχέδιο νόμου να γίνεται με τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητά τους σε άτομα με αναπηρία. Τέλος παρέχεται στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης, και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης νομοθετική εξουσιοδότηση να ρυθμίσει τα τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή των προβλεπόμενων στο παρόν σχέδιο νόμου.

Η δημοσιότητα και η διαφάνεια ενισχύονται περαιτέρω καθώς καθιερώνεται πλέον η δωρεάν πρόσβαση στο περιεχόμενο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (άρθρο 7 του σχεδίου νόμου). Η πρόσβαση στην πληροφόρηση και πιο συγκεκριμένα στα κανονιστικά και άλλα κείμενα που ο νομοθέτης έχει κρίνει ως δημοσιευτέα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνιστά συνταγματικό δικαίωμα, η απόλαυση του οποίου δεν επιτρέπεται να εξαρτάται από την επιβολή και καταβολή αντιτίμου ή συνδρομής.

Η διαφάνεια ως προς τις πράξεις των κρατικών και αυτοδιοικητικών οργάνων πρέπει να συμπληρώνεται από τη διαφάνεια ως προς την οργάνωση, τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και στελέχωση αυτών των φορέων. Για τον λόγο αυτό εισάγεται η υποχρέωση για κάθε υπηρεσία, φορέα του Δημοσίου, τα ΝΠΔΔ, τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τις ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές καθώς και τους φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού να αναρτούν στον δικτυακό τόπο τους το οργανόγραμμα και τη διάρθρωση των υπηρεσιών και μονάδων, την περιγραφή των αρμοδιοτήτων και των οργανικών θέσεων καθώς και τα ονόματα, τις ιδιότητες και τα πρόσφορα στοιχεία επικοινωνίας των υπηρετούντων σε αυτούς τους φορείς με οποιαδήποτε μορφή ή σχέση εργασίας και απασχόλησης. Η ανάρτηση των στοιχείων αυτών εξυπηρετεί και τον πολίτη ως προς τη διεκπεραίωση των υποθέσεων και συναλλαγών του με τη διοικητικές αρχές.

Αν και το σύστημα ανάρτησης βρίσκεται ήδη σε φάση πιλοτικής εφαρμογής στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προβλέπεται διαφοροποιημένη έναρξη ισχύος για τους διάφορους υπόχρεους, καθώς εκτιμάται ότι θα χρειαστεί περίοδος προετοιμασίας και προσαρμογής των διαδικασιών και των συστημάτων στις υποχρεώσεις που εισάγονται με το παρόν σχέδιο νόμου.

II. 1. Στο πλαίσιο της αυτοτελούς διάταξης που αναφέρεται σε ειδικές ρυθμίσεις, προτείνεται ν' αυξηθεί κατά 15 (δηλαδή να γίνει 40, όπως ακριβώς ήταν και στο άρθρο 5 παρ. 2 ν. 2477/97) ο αριθμός των δημοσίων υπαλλήλων που μπορούν ν' απασχοληθούν ως ειδικοί επιστήμονες στον Συνήγορο του Πολίτη.

Επί πλέον, ως προς το νομικό καθεστώς της υπηρεσιακής τους σχέσης, παρατηρείται ότι οι υπάλληλοι αυτοί, εφ' όσον επιλέγουν να κάνουν χρήση της δυνατότητας ανανέωσης, βρίσκονται ήδη να υπηρετούν μακράν της οργανικής τους θέσης για χρονικό διάστημα πολύ μεγαλύτερο απ' όσο είναι καν νοητό στην ελληνική δημόσια διοίκηση. Ωστόσο, η απόσπαση αποτελεί εξ ορισμού (άρθρο 68 παρ. 1 Υπαλληλικού Κώδικα, ν. 3528/2007) προσωρινή και εξαιρετική κατάσταση η οποία δεν είναι δυνατό να παρατείνεται επ' άπειρον, πολλώ μάλλον αφού βαρύνει την υπηρεσία προέλευσης με ανυπέβλητη οργανωτική και δημοσιονομική αταξία. Αντίστροφα, τυχόν χρονικός περιορισμός των περιόδων ανανέωσης (όπως εκείνος του άρθρου 5 παρ. 2 ν. 2477/97) θα στερούσε βιαίως τον Συνήγορο του Πολίτη από τη δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης έμπειρων και δοκιμασμένων στελεχών.

Προς σύμμετρη και ορθολογική αντιμετώπιση των ανωτέρω προβλημάτων, προτείνεται η αναμόρφωση του καθεστώτος απασχόλησης δημοσίων υπαλλήλων σε καθήκοντα ειδικού επιστήμονα. Προτιμάται η νέα γενική ρύθμιση, ακριβώς επειδή το ζητούμενο είναι η αντιμετώπιση δομικών προβλημάτων και όχι η τακτοποίηση συγκεκριμένων υπαλλήλων που τυχαίνει να υπηρετούν σήμερα. Έτσι, κατ' αρχήν διατηρείται η απόσπαση κατόπιν ανοικτής προκήρυξης ως ενιαία πύλη εισόδου επιστημονικού υπαλληλικού προσωπικού στον Συνήγορο του Πολίτη, μάλιστα δε ορίζεται ότι η ήδη προβλεπόμενη παράταση των αποσπάσεων θα διενεργείται πλέον με απλή διαπιστωτική πράξη του Συνηγόρου, προκειμένου να απλοποιηθεί η σχετική διοικητική διαδικασία και συγχρόνως να διασφαλισθεί η ακώλυτη και χωρίς διαδικαστικές καθυστερήσεις συνέχιση παροχής υπηρεσιών του αποσπασμένου επιστημονικού προσωπικού. Όμως, κατά τη συμπλήρωση 9 ετών, που αντιστοιχούν στην αρχική τριετή απόσπαση και 2 ανανεώσεις, ο υπάλληλος καλείται να επιλέξει αν θα επιστρέψει στην υπηρεσία προέλευσής του (όπως ήδη πολλοί έχουν προτιμήσει) ή αν θα επιδιώξει να παραμείνει εσαεί στον Συνήγορο του Πολίτη.

Η σχετική αίτηση μετάταξης κρίνεται από τον ίδιο τον Συνήγορο του Πολίτη βάσει ειδικής αξιολόγησης, αφού ως καθοριστικής σημασίας μεταβολή πρέπει να υπάγεται σε εξειδικευμένα κριτήρια, ποιοτικώς διάφορα εκείνων που συγκροτούν τις τρέχουσες υπηρεσιακές εκθέσεις. Για τη διαδικασία της αξιολόγησης, καθώς και για μεταβατικά ζητήματα που αφορούν τους μετατασσομένους, παρέχεται κανονιστική εξουσιοδότηση δυνάμει του άρθρου 2 παρ. 7 ν. 3051/2002. Σε περίπτωση θετικής κρίσης επί της αίτησης, ο Συνήγορος του Πολίτη προκαλεί την έκδοση απόφασης, την οποία συνυπογράφει κατά δεσμία αρμοδιότητα ο κατά νόμο (άρθρο 74 Υπαλληλικού Κώδικα, ν. 3528/2007) συναρμόδιος, προϊστάμενος της υπηρεσίας προέλευσης.

Δεδομένου ότι το επιστημονικό προσωπικό της νέας αυτής ρύθμισης αποτελεί καινοφανή κατηγορία (εν αντιθέσει προς άλλες ανεξάρτητες αρχές, όπως λ.χ. την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα όπου ευθύς εξ αρχής οι ελεγκτές προσλαμβάνονταν ως μόνιμοι δυνάμει του άρθρου 20 παρ. 1 ν. 2472/97, ή το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού όπου ιδρύθηκαν θέσεις ειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού με το άρθρο 12 παρ. 1 ν. 3051/2002),

για το μισθολογικό τους καθεστώς θα πρέπει να γίνει ειδική μνεία στον νόμο. Για λόγους ισότητας και εν όψει της απόλυτης ταύτισης του αντικειμένου εργασίας, επιλέγεται ως αυτονόητη η υπαγωγή στο μισθολογικό καθεστώς του ήδη υπηρετούντος κατ' άρθρο 5 παρ. 1 ν. 3094/2003 ειδικού επιστημονικού προσωπικού, όπως αυτό έχει ρυθμισθεί με υπουργική απόφαση δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 5 παρ. 4 ν. 3094/2003 («οι αποδοχές των ειδικών ... επιστημόνων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών ..., μετά από πρόταση της Αρχής»). Όσον αφορά τα βαθμολογικά, ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα της μετάταξης, επαναλαμβάνονται οι συνήθεις σχετικές μεταβατικές ρυθμίσεις.

Τέλος, για το επιστημονικό προσωπικό που ήδη υπηρετεί με απόσπαση προτείνεται μεταβατική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία υπάγονται εφεξής στο ανωτέρω νέο καθεστώς, καταλαμβάνουν (κατ' αρχήν ως αποσπασμένοι) οργανικές θέσεις της αντίστοιχης κατηγορίας και μπορούν να ζητήσουν τη μετάταξή τους εφ' όσον έχουν συμπληρώσει εννεαετή υπηρεσία ή αμέσως μόλις τη συμπληρώσουν, άλλως η τρέχουσα απόσπασή τους λήγει με την εκπνοή της περιόδου για την οποία είχε αποφασισθεί.

2. Με την προτεινόμενη ρύθμιση, περιορίζεται η εμπειρία ως τυπικό προσόν διορισμού, το οποίο προβλέπεται με την οικεία ανακοίνωση, μόνο για τις περιπτώσεις που οι εποχικές ανάγκες που θα καλύψει το εν λόγω προσωπικό, άπτονται της ασφάλειας της ανθρώπινης ζωής. Σε κάθε άλλη περίπτωση καταργείται η δυνατότητα πρόβλεψης της εμπειρίας ως τυπικό προσόν πρόσληψης. Η εν λόγω ρύθμιση κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να μην αποκλειστούν από τη συμμετοχή σε προκηρύξεις προσωπικού ορισμένου χρόνου των υπηρεσιών και των φορέων του άρθρου 1 του Ν. 3812/2009, υποψήφιοι οι οποίοι δεν διέθεταν εμπειρία σε συγκεκριμένο αντικείμενο. Δεν θίγονται οι διατάξεις βάσει των οποίων οι μονάδες της εμπειρίας για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου προσμετρώνται, ως βαθμολογούμενο κριτήριο.

3. Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία προς διευκόλυνση του έργου και την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (Ε.Υ.Σ.).

4. Για την υποστήριξη της λειτουργίας του Γραφείου του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, όσον αφορά στην αντιμετώπιση εξειδικευμένων ζητημάτων, προτείνεται η σύσταση θέσης μετακλητού υπαλλήλου.

5. Με τη ρύθμιση που εισάγεται διασφαλίζεται, με τρόπο αξιόπιστο και ελεγχόμενο από το εποπτεύον Υπουργείο, η συνέχεια της λειτουργίας του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής, η διοίκηση του οποίου έχει εκλείψει, καθώς και η διαχείριση των επείγουσών υποθέσεών του, κατά το μεσοδιάστημα μέχρι την τελική ρύθμιση της τύχης αυτού, με βάση επικείμενο νομοθέτημα για την συγχώνευση και κατάργηση φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα.

6. Με την παράγραφο 6 προβλέπονται ρυθμίσεις με τις οποίες καθίστανται εφικτές διαρθρωτικές αλλαγές στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας-Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης, προκειμένου να επιτευχθούν σημαντικές περικοπές

στις δαπάνες λειτουργίας της υπηρεσίας. Οι εν λόγω περικοπές αποτελούν μέρος των ενεργειών που απαιτούνται για το δημοσιονομική εξυγίανση και τον εξορθολογισμό των δαπανών του δημοσίου. Η συγκεκριμένη παρέμβαση γίνεται για λόγους εθνικού συμφέροντος, λόγω των δυσμενών συνεπειών στη χώρα και στους Έλληνες πολίτες του μεγέθους του δημοσίου χρέους και της επιτακτικής ανάγκης μείωσης του δημοσίου ελλείμματος. Στο πλαίσιο των περικοπών και της ανάγκης για διαρθρωτικές αλλαγές της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας-Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης, εισάγονται οι πιο κάτω ρυθμίσεις:

α. Με την περίπτωση α δίνεται η δυνατότητα να αναστέλλεται η λειτουργία των γραφείων τύπου εξωτερικού, προκειμένου να καταστεί εφικτή η περιστολή των δαπανών του Δημοσίου. Εκτιμάται ότι με την μείωση των εν λειτουργία γραφείων τύπου και επικοινωνίας θα περικοπούν σε μεγάλο ποσοστό οι αντίστοιχες δαπάνες.

β. Με την περίπτωση β καταργούνται οι θέσεις συμβούλων επί θητεία. Εν όψει των αναγκών περιστολής των δαπανών, αλλά και της αναδιοργάνωσης της υπηρεσίας για τη βέλτιστη λειτουργία με το μικρότερο δυνατό κόστος, στο πλαίσιο των διεθνών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα μας σε δημοσιονομικό επίπεδο, τροποποιούνται ριζικά οι υπηρεσιακές ανάγκες της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας-Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης. Μεταβατικά δίνεται η δυνατότητα να αξιοποιηθούν, οι σύμβουλοι επί θητεία, έως τη λήξη της θητείας τους, στην Κεντρική Υπηρεσία, όπου θα υπάρχουν οι σχετικές υπηρεσιακές ανάγκες.

γ. Με την περίπτωση γ δίνεται η δυνατότητα στην Υπηρεσία να αποκτήσει την απαιτούμενη ευελιξία για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των υπαλλήλων όλων των κατηγοριών και των δημοσιογράφων, σύμφωνα με τις υπηρεσιακές ανάγκες που ενδέχεται να προκύψουν από την αναστολή λειτουργίας αριθμού γραφείων τύπου του εξωτερικού αλλά και αλλαγών στη στελέχωση των λειτουργούντων, για λόγους δημοσιονομικής πειθαρχίας.

δ. Με την περίπτωση δ δίνεται η δυνατότητα να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερα εξειδικευμένα στελέχη σε θέσεις ευθύνης, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της υπηρεσίας και του εξορθολογισμού της λειτουργίας της.

7. α. Με την περίπτωση α διευρύνεται ο κύκλος των στρατιωτικών δικαστών μεταξύ των οποίων το ΚΥΣΕΑ επιλέγει τον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Τώρα η επιλογή γίνεται μόνον μεταξύ των Αναθεωρητών Β' (αντιπροέδρων), δηλαδή μεταξύ τριών δικαστών για δύο θέσεις, ενώ με τη διεύρυνση η επιλογή γίνεται μεταξύ του συνόλου των αναθεωρητών κατά τρόπο ανάλογο με αυτά που ισχύουν και στα ανώτατα δικαστήρια.

β. Με την περίπτωση β αντικαθίστανται οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 60 του ν. 3421/2005 και καθορίζονται η διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας σε διπλάσιο από εκείνη που θα εκπλήρωναν αν υπηρετούσαν ενόπλως, καθώς και η ελάχιστη δυνατή προσαύξηση τουλάχιστον κατά δύο μήνες του χρόνου εναλλακτικής υπηρεσίας, που καλούνται να εκπληρώσουν οι αναγνωριζόμενοι ως αντιρρησίες συνείδησης, σε συνάρτηση με το μέγιστο χρόνο πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας που ισχύει για την οριστική απόλυση των ενόπλως υπηρετούντων, η οποία καθορίζεται από την υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 60.

γ. Πολλοί δήμοι, αλλά και το ίδιο το δημόσιο και ορισμένα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ζητούν επιτακτικά την παραχώρηση της χρήσης στρατιωτικών ακινήτων για την κάλυψη τοπικών αναγκών ή άλλων αναγκών γενικού συμφέροντος. Είναι συνεπώς αναγκαίο να διαμορφωθεί μία απλή και σαφής νομική βάση ώστε να είναι δυνατή η παραχώρηση ακόμη και χωρίς αντάλλαγμα της χρήσης των ακινήτων αυτών με αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων του ΤΕΘΑ, του ΤΕΣ και του ΤΑΑ.

8. Ενόψει του γεγονότος ότι έχουν ανασταλεί οι προσλήψεις στο δημόσιο τομέα και στους ΟΤΑ, προτείνεται και η αναστολή της διαδικασίας έκδοσης νέων προκηρύξεων για πρόσληψη προσωπικού.

9. Με την προτεινόμενη διάταξη διευθετούνται τυπικές διαδικασίες συναρτώμενες με τον Γενικό Κανονισμό προσωπικού της ΕΡΤ ΑΕ με σκοπό την εφαρμογή του νέου συστήματος προσλήψεων που προβλέπεται από το ν.3812/2009 σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων εκτάκτου προσωπικού που είναι απαραίτητο για την ομαλή παραγωγή και εκπομπή του οπτικοακουστικού της έργου. Επίσης, ρυθμίζονται όσα ζητήματα προέκυψαν από τις συμβάσεις έργου που είχαν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του ν.3812/2009.

10. Στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α΄) αναγράφεται ότι αντικαθίσταται το σύνολο των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν.3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α΄) αντί του τελευταίου εδαφίου αυτής που είχε προστεθεί με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3613/2007 (ΦΕΚ 263 Α΄), με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ασάφεια ως προς την ισχύ των διατάξεων που ρυθμίζουν τη διάρκεια της απόσπασης των Επιθεωρητών –Ελεγκτών και των Βοηθών Επιθεωρητών –Ελεγκτών στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., τη δυνατότητα παράτασής της καθώς και τους λόγους και τη διαδικασία ανάκλησής της.

Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπείται η άρση της προαναφερόμενης ασάφειας αναδρομικά από την 23-12-2008 ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α΄).

Ο Πρωθυπουργός

Γεώργιος Α. Παπανδρέου

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών Αποκέντρωσης
και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Οικονομικών

Ιωάννης Ραγκούσης

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου

Εθνικής Άμυνας

Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας
και Ναυτιλίας

Ευάγγελος Βενιζέλος

Λουκία- Ταρσίτσα Κατσέλη

Περιβάλλοντος Ενέργειας
και Κλιματικής Αλλαγής

Παιδείας Δια Βίου Μάθησης
και Θρησκευμάτων

Κωνσταντίνα Μπιρμπίλη

Άννα Διαμαντοπούλου

Υποδομών Μεταφορών
και Δικτύων

Εργασίας και Κοινωνικής
Ασφάλισης

Δημήτριος Ρέππας

Ανδρέας Λοβέρδος

Υγείας και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

Μαρία – Ελίζα Ξενογιαννακοπούλου

Αικατερίνη Μπατζελή

Δικαιοσύνης Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Προστασίας του Πολίτη

Χαράλαμπος Καστανίδης

Μιχάλης Χρυσοχοϊδης

Πολιτισμού και Τουρισμού

Παύλος Γερούλανος